

Diarienummer: KS-2026/268

Handläggare: Dan-Erik Pettersson, ekonomichef

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Hemställan om utökad låneram för Norrvatten

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige beviljar Kommunalförbundet Norrvatten en utökad låneram till 6 500 miljoner kronor.
2. Kommunfullmäktige beslutar att såsom för egen skuld ingå borgen för Kommunalförbundet Norrvattens låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 87 miljoner kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader.

Sammanfattning av ärendet

Kommunalförbundet Norrvatten genomför projektet Norrvattens framtida vattenproduktion (NFVP). Den totala investeringsutgiften är kalkylerad till 9,15 miljarder kronor (slutkostnadsprognos).

Förbundet har därför behov av en höjd låneram för att genomföra investeringen NFVP men även andra underhållsinvesteringar. Låneramen höjs i flera steg, denna höjning är första steget som innebär en höjning med 3,3 miljarder kronor till totalt 6,5 miljarder kronor.

Knivsta kommuns andel av låneramen och borgensåtagande efter höjning är 87 miljoner kronor. Lånefinansiering kommer i huvudsak ske genom Kommuninvest som samtliga medlemskommunerna är medlemma hos.

Ärendets uppkomst och historik

Ärendet väcktes på Norrvattens förbundsfullmäktige den 24 mars 2026 att hemställa om en höjning av låneram och ingå borgen för Norrvattens låneförpliktelser, § 6 Hemställan om utökad låneram för kommunalförbundet Norrvatten.

Rättslig utredning

Lagstöd

Enligt vattentjänstlagen är kommunerna skyldiga att ordna vattentjänster. Vattentjänstlagen reglerar förhållandet mellan kommunen, huvudmannen och brukaren. Vattentjänstlagens regler syftar till att säkerställa att vattenförsörjning och avlopp ordnas i ett större sammanhang, om det behövs med hänsyn till skyddet för

människors hälsa eller miljön. Det är tänkt att huvudmannen ska tillhandahålla vattentjänster i ett långsiktigt perspektiv. Huvudmannen ska bedriva verksamheten till en låg kostnad och verksamheten ska vara självfinansierad.

Konsekvensbeskrivningar

Ekonomiska konsekvenser

Den kommunala borgen innebär i teorin en ekonomisk risk, i praktiken innebär lagen allmänna vattentjänster ett monopol som garanterar framtida intäkter för kommunernas VA-verksamheter utan ekonomisk risk. Men det är viktigt att förstå att när kommunalförbundet Norrvatten lånar pengar påverkar det indirekt medlemskommunernas totala låneskuld och låneförpliktelser. Eftersom risken bedöms vara mycket låg och ingen borgensavgift utgår på Norrvattens lån innebär ärendet inga ekonomiska konsekvenser för Knivsta kommun.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys är gjord enligt checklista.

Konsekvenser om beslutet inte tas

Ett negativt beslut innebär att finansiering av NFVP (Norrvattens framtida vattenproduktion) äventyras. Investeringen stannar upp med troliga fördyringar i projektet som konsekvens. Det påverkar också de andra medlemskommuner i förbundet Norrvatten (totalt 14 medlemskommuner).

Samlad bedömning

Knivsta kommun är medlem i kommunalförbundet Norrvatten som under lång tid planerat för att öka vattenproduktionskapaciteten och producera mer vatten för att möta den befolkningstillväxt som har skett och kommer att ske i medlemskommunerna. Det är också nödvändigt att förbättra reningen för att uppfylla nya lagkrav avseende bland annat PFAS.

Det försämrade säkerhetsläget i Sverige och Europa ställer också nya krav på åtgärder gällande beredskap och redundans i anläggningarnas funktion. Projektet Norrvattens framtida vattenproduktion (NFVP) samlar åtgärderna i ett projekt som kommer att bedrivas under kommande 8-9 år för att säkerställa dricksvattenproduktionen i förbundets medlemskommuner på lång sikt. Slutkostnadsprognosen för NFVP är 9,15 miljarder kronor. Anläggningen förväntas tas i drift år 2035. I den utökade låneramen finns även behov av andra investeringar i underhåll och utbyggnad av ledningsnätet.

Låneram

Vid årsskiftet 2025/2026 hade Norrvatten totalt 3,2 miljarder kronor i beviljad låneram, utökningen med 3,3 miljarder kronor till totalt 6,5 miljarder kronor är första steget i en utökad låneram till följd av NFVP. Nästa förväntade höjning av låneramen kommer sannolikt ske år 2029 (bedömningen att den nya låneramen på 6,5 miljarder kronor kommer vara tillräcklig till år 2029).

Varje medlemskommun ansvarar för sin andel av förbundets tillgångar och skulder. Andelstalet fastställs varje år i samband med årsredovisningen och bygger på summan av kapitalavgifter som respektive kommun betalar in till förbundet från det att kommunen blev medlem i förbundet.

Knivsta kommuns nuvarande medlemsandel uppgår till 1,34 procent och är svagt stigande. Med en ökning av medelsandelen till 1,5 procent år 2035 med en total låneram med 10 miljarder kronor skulle Knivsta kommuns andel av låneskulden utgöra 150 miljoner kronor.

Givet den investering som görs som framtidssäkrar vattenproduktionen för många år framåt är det en kostnadseffektiv investering. Kommuner som inte ingår i ett större förbund eller annan samverkan har väsentligt högre investeringsutgifter för att möta högre krav på beredskap och rening.

Underlag för beslut och beslutsexpediering

Underlag för beslut

Tjänsteutlåtande 2026-04-08

Hemställan om utökad låneram för Norrvatten 2026-04-09, samt komplettering 2026-04-15

Beslutet skickas till

Akten

Kommunalförbundet Norrvatten

Ekonomichef

Dan-Erik Pettersson
Ekonomichef

Barnchecklista inför beslut

Alla under 18 år är att betrakta som barn.

1. Påverkar beslutet barn?

Ja ☐ Nej ☒

Kommunalförbundet Norrvatten har stora investeringar framför sig och behöver därför beviljas en utökad låneram för att finansiera densamma. Kommunalförbundet Norrvatten kan numera låna genom Kommuninvest till förmånliga villkor, för det krävs att alla medlemskommuner ingår en solidarisk borgen för skulden. Detta beslut har därför ingen påverkan på barn och unga, men indirekt får beslutet konsekvensen att dagens barn och framtida generationer garanteras färskvatten i framtiden.

2. Hur har barns bästa beaktats?

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

4. Barn tillfrågas vid övergripande fleråriga planer/styrdokument. Har så skett?

Ja ☐

Nej ☐

Inte aktuellt. Beslutet rör inte en övergripande flerårig plan eller ett flerårigt styrdokument. ☒